

หลักการบริหาร “หนังสือหลักการ”

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

วิเชียร ตรีสุภาพกุล

● **ความมีพื้นฐาน** คือ การเป็นคนที่มีหลักแหล่งแห่งที่แน่นอน สามารถติดต่อดูแลได้ง่าย ไม่เลื่อนลอย แม้ว่าที่พักอาศัยจะเป็นการเช่าก็มีได้เป็นประเด็นสำคัญ สำคัญแต่ว่าไม่เป็นคนจรหมอนหมิ่น ติดต่อกันมาหาสู่ได้ หากมีครอบครัวก็น่าจะเป็นครอบครัวที่ดีและเป็นคู่หม้ายที่แลดูสมหน้าสมตา

“ความเป็นบุคคลที่มีสถานภาพ มีบ้านเป็นสำนักมั่นคง มีครอบครัวอันมั่นคง ตั้งตนไว้ในที่ชอบ (การประพฤติปฏิบัติตัว)”

● **ความจงรักภักดี** คือ ปกป้อง รักดีและไม่ยอมให้มีสิ่งใดๆ มาแปดเปื้อนต่อสิ่งเคารพอันสูงสุด เทิดทูนและยอมพลี หรือสละตน หากมีสิ่งใดที่มาแผ้วพาน

“ความยอมสละตนเพื่อประโยชน์แห่งท่าน”

หากสังเกตให้ดีจะพบว่าปัจจัย หรือคุณวิเศษที่ปรากฏตามพระราชนิพนธ์นั้น ในศาสตร์การบริหารงานสมัยใหม่ที่เขาเรียกขานกันว่าเป็น Competency นั้นมีปัจจัยหลายตัวที่ตรงกับข้างต้น อันนี้แสดงถึงอัจฉริยภาพของพระองค์โดยแท้ที่ทรงเล็งเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งจะต้องมีบทบาทในการดูแล ปกครองคนได้บังคับบัญชาของตนนั้นจะต้องมีดีอะไรบางอย่างถึงจะครองตัวครองตนได้

ส่วนที่ 2 โคลงภาษิตนักรบโบราณ

สำหรับในส่วนนี้ พระองค์ทรงนำภาษิตฝรั่งเศสโบราณมาและทรงแปลออกมาในรูปของโคลงได้อย่างไพเราะงดงามด้วยวรรณศิลป์ โคลงบทหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและกินใจอย่างลึกซึ้งที่เตือนตัว โดยเฉพาะเหล่าทหารหาญทั้งหลายยามเมื่อต้องจากภูมิลำเนาไปยังต่างแดนเพื่อปฏิบัติภารกิจให้ยี่ดื้อและจำไว้ในจิตสำนึกเสมอว่าให้คิดถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบ นอกจากจะต้องระลึกถึงครอบครัวแล้วยังต้องรักศักดิ์และศรีของตัวเองไม่ให้แปดเปื้อนและหลงไปตามสิ่งเย้ายวนต่างๆ อีกด้วย ดังโคลงบทที่พระราชนิพนธ์ไว้ดังนี้

มะโนมอบพระผู้	เสวยสวรรค์
แขนมอบถวายทรงธรรม	เทิดทูล
ดวงใจมอบเมียขวัญ	และแม่
เกียรติศักดิ์รักของข้า	มอบไว้แก่ตัว

หากเรานำเอาข้อคิดในโคลงมาปรับใช้ในงานบริหารก็ยิ่งนับว่าใช้ได้ทีเดียว เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคของโลกาภิวัตน์ ธุรกิจไม่ได้ขยายแค่เพียงในประเทศ ทว่ายังขยายข้ามถิ่นถึงต่างประเทศ ดังนั้น การที่องค์กรแต่ละแห่งจะมอบหมายให้ผู้บริหารไม่ว่าระดับใดก็ตามแล้วแต่ เมื่อต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ยังต่างแดน จึงต้องรับผิดชอบต่อพันธกิจ (Mission) ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ยังจะต้องรักษาถึงภาพลักษณ์

ขององค์กร ภาพลักษณ์ของตนเองด้วยการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ไม่ลุ่มหลงมัวเมาไปกับสิ่งเข้ายวนจนกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กร ซึ่งปัจจุบันองค์กรใหญ่ๆ หลายแห่งมี Code of Ethical Conduct คอยกำกับการวางตัว

โคลงภาษิตนักรบโบราณนี้พระองค์ยังทรงพระราชนิพนธ์ขยายความอีกหลายบท ซึ่งล้วนไพเราะเป็นข้อคิดอันดีต่อการวางตัว จะเรียกว่าเป็น Guidance อย่างย่อสำหรับการวางตัวก็ไม่ผิด

ส่วนที่ 3 โคลงสุภาษิตนานาชาติ 65 บท

ภาษิตเด่นๆ ที่พระองค์ทรงคัดเลือกมานั้นมีที่มาจากธรรมะสุภาษิตทั้งของละติน อังกฤษ อเมริกัน ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน จากนั้นพระองค์จะทรงขยายความออกมาเป็นโคลงกับทั้งแทรกข้อคิดที่อ่านแล้วได้ข้อคิดดีๆ ไม่เฉพาะสำหรับการวางตัวเท่านั้น แต่ยังสามารถต่อยอดออกมาในรูปของการพัฒนาการจัดการได้อีกด้วย

จะขอสรุปประเด็นหลักๆ ของโคลงสุภาษิตและสอดแทรกสาระการบริหารเพื่อประโยชน์ต่อความเข้าใจดังนี้

โคลงบทที่ 1 ธรรมะย่อมชนะอธรรม กล่าวถึง ความอึดเข็มและความอหังการของเยอรมัน (สมัยสงครามโลก) ในสมรภูมิที่เยอรมันกำลังขยายแสนยานุภาพและรุกรานประเทศต่างๆ ทางแถบยุโรปว่าในที่สุดก็คงพ่ายแพ้แก่ฝ่ายธรรมะซึ่งจะต่อต้านความอหังการและการข่มเหงคะนองร้ายประเทศอื่น ยิ่งความเดือดร้อนและสร้างคามไม่ปกติสุขแก่ประชาชนในแถบนั้น

บทแรกนี้จะสะท้อนถึงเหตุการณ์บ้านเมืองของทางแถบยุโรป แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใดก็ตามที่เห็นอำนาจเป็นใหญ่พยายามขยายความยิ่งใหญ่ด้วยการรุกรานผู้อื่นนั้นในที่สุดย่อมจะถูกต่อต้านจากบรรดาผู้ที่ถูกข่มเหง อันเป็นสังขรณ์ทั่วไปว่าหากทำอะไรที่เป็นการก่อความเดือดร้อนที่สุดแล้วจะถูกต่อต้าน

การบริหารก็เช่นกันเดียวกัน ผู้ใดที่มีอำนาจก็ใช่ว่าจะทำอะไรได้ตามอำเภอใจ เนื่องจากหากใช้อำนาจโดยไม่ชอบเขต ไม่พึงเสียง หรือความเห็นในเชิงที่ให้เราเหล่านั้นได้มีส่วนร่วม (Participation) หรือเสนอแนะแล้ว อาจขาดเอกภาพในการทำงานและบรรลุเป้าหมายได้ซัก หรือไม่บรรลุเลยก็เป็นได้ จึงเป็นอุทาหรณ์ประการหนึ่งคือผู้นำจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ผู้นำสูงสุดเปรียบเป็นจอมทัพ ส่วนระดับรองๆ ลงมาก็เปรียบเป็นแขนขาที่จะคอยช่วยให้องค์กรก้าวสู่ความก้าวหน้าอย่างราบรื่น ซึ่งก็จะต้องดูแลองค์กรตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่อย่างเป็น

ธรรม

โคลงบทที่ 2 เพลิดเพลินทางสนุก เป็นมูลทุกข์แน่แท้ กล่าวถึงภัยอันเกิดจากความสนุกทางเสพสุรา เสพฝันในสมัยก่อน การติดในเพศรส การพนัน ล้วนเป็นบ่อเกิดของการเสียทรัพย์ กระทั่งต่องานที่รับผิดชอบ บ่อเกิดของโรคภัยต่างๆ เป็นต้น เห็นได้ว่าสิ่งที่หยาบคายขึ้นมาอย่างคงทนสมัยไม่เปลี่ยนแปลง แม้โลกจะวิวัฒนาการไปมากเท่าใด ความอยากความใฝ่ใจในทางเสื่อมยังมีปรากฏอยู่เสมอ เพียงแต่รูปแบบจะปรับเปลี่ยนเพื่อจะล่อลวงยวนใจคนให้ลุ่มหลง เราพบว่าผู้บริหารไม่น้อยมักจะเสียคนด้วยติดในสุจนกระทั่งต่อการทำงาน ผลจากการไม่ประมาณตนเองทำให้ผู้บริหารเบียดบังเวลาและใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปแสวงหาผลประโยชน์ เพียงเพื่อจะได้ลากมาปรนเปรอ จึงก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือที่เรียกว่า Corruption หรือแม้การขาดสติ ไม่อาจจะรับความต้องการ

อ่าน ต่อฉบับหน้า